

UZASADNIENIE

Objaśnienia przyjętych wartości do Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Zduny na lata 2024-2034.

Wieloletnią Prognozę Finansową Gminy Zduny opracowano na podstawie projektu uchwały budżetowej na 2024 rok, danych sprawozdawczych z wykonania budżetu Gminy Zduny za lata 2017-2022, wartości planowanych na koniec III kwartału 2023 roku oraz wytycznych Ministra Finansów dotyczących założeń makroekonomicznych dla potrzeb sporządzania wieloletnich prognoz finansowych jednostek samorządu terytorialnego.

Art. 227 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 z późn. zm.) zakłada, iż wieloletnia prognoza finansowa obejmuje okres roku budżetowego oraz co najmniej trzech kolejnych lat budżetowych. Z ust. 2 powołanego artykułu wynika, iż prognozę kwoty długu, stanowiącą integralną część wieloletniej prognozy finansowej, sporządza się na okres na który zaciągnięto lub planuje się zaciągnąć zobowiązanie. Na dzień podjęcia uchwały, spłatę zobowiązań przewiduje się do roku 2034. W związku z powyższym, Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Zduny została przygotowana na lata 2024-2034.

Kwoty wydatków wynikające z limitów wydatków na przedsięwzięcia nie wykraczają poza okres prognozy kwoty długu. Nie planuje się także wydatków z tytułu niewymagalnych poręczeń i gwarancji, które przekraczałyby okres prognozy kwoty długu.

Podstawową zasadą obowiązującą w trakcie konstruowania WPF jest prowadzenie równolegle prac nad uchwałą budżetową w celu zapewnienia ich wzajemnej zgodności. Wartości przyjęte w WPF i uchwale budżetowej powinny być zgodne, co najmniej w zakresie wyniku budżetu i związanych z nim kwot przychodów i rozchodów oraz długu. Nadmieniamy, że różnice w wartościach dotyczących wykonania 2023 roku pomiędzy Wieloletnią Prognozą Finansową Gminy Zduny obowiązującą w 2023 r., a projektem WPF mającym obowiązywać od początku 2024 roku wynikają z powziętych, od momentu ostatnich zmian w uchwale, informacji o wykonaniu bądź niewykonaniu poszczególnych pozycji dochodów i wydatków budżetu i zostaną wprowadzone do uchwały budżetowej oraz WPF podczas najbliższych zmian tych aktów normatywnych.

Dokonując prognozy dochodów i wydatków przyjęto zasady, o których mowa poniżej.

1. Dochody

Prognozy dochodów Gminy Zduny dokonano w podziałach merytorycznych, a następnie sklasyfikowano w podziały wymagane ustawowo. Podział merytoryczny został sporządzony za pomocą paragrafów klasyfikacji budżetowej i objął dochody bieżące i majątkowe.

Dochody bieżące prognozowano w podziale na:

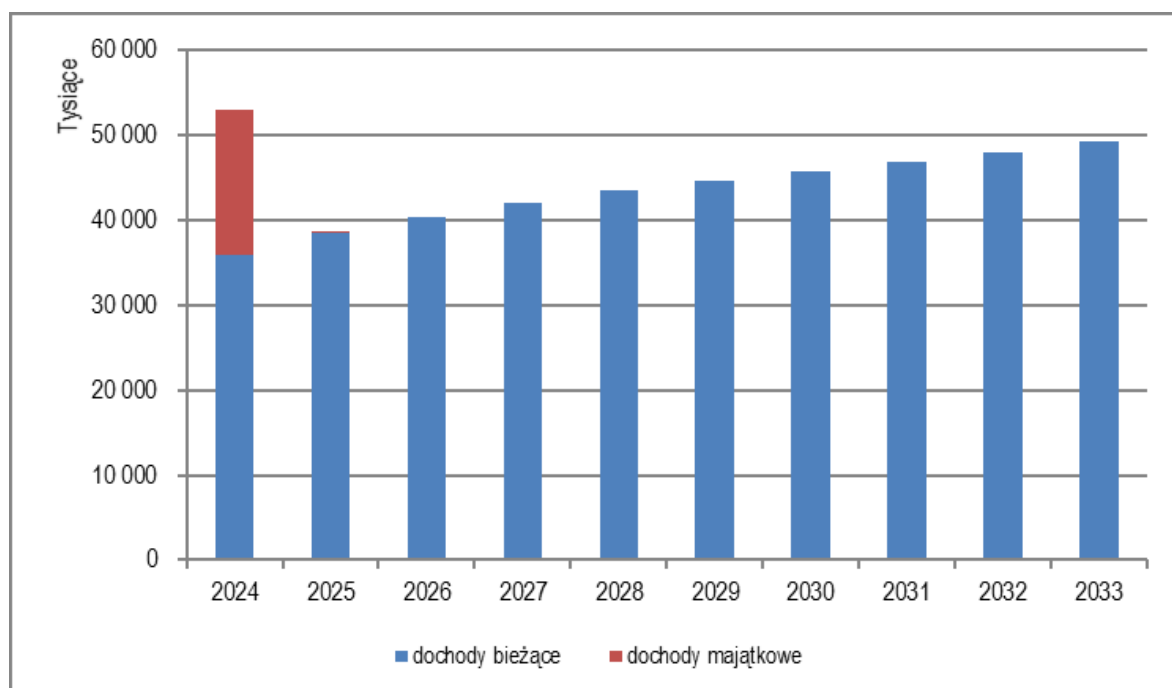
1. udział w podatkach centralnych (w tym PIT i CIT);

2. subwencję ogólną;
3. dotacje i środki przeznaczone na cele bieżące (na zadania zlecone i powierzone oraz na zadania własne);
4. pozostałe dochody, ze szczególnym uwzględnieniem podatku od nieruchomości.

Dochody majątkowe prognozowano w podziale na:

1. dochody z majątku (w tym sprzedaż mienia);
2. dotacje i środki przeznaczone na inwestycje;

Strukturę dochodów bieżących i majątkowych przedstawia się wykres nr 1.

Wykres nr 1. Wysokość dochodów bieżących i majątkowych Gminy Zduny w latach 2024-2033.

1.1. Dochody bieżące

Uwzględniając dotychczasowe kształtowanie się dochodów budżetu Gminy Zduny w poszczególnych kategoriach dochodów bieżących oraz przewidywania na następne lata, jednocześnie kierując się zasadą ostrożnej wyceny podyktowanej niepewną sytuacją gospodarczą jaką wywołała pandemia oraz konflikt na Ukrainie a także licznymi i częstymi zmianami prawa wpływającymi na budżet zarówno po stronie dochodowej jak i wydatkowej - dochody bieżące ustalono:

- 1) w roku 2024 w oparciu o otrzymane dyspozycje Wojewody Wielkopolskiego, Ministra Finansów, a w zakresie podatków i opłat w oparciu o planowane wykonanie roku 2023;

W roku 2024 zaplanowano spadek dochodów bieżących o ponad 4,5% w stosunku do roku 2023.

Korekta ta jest konsekwencją zmniejszonych dochodów z tytułu:

- subwencji o 589.498,45 zł,

- **dotacji i środków przeznaczonych na cele bieżące** - ustalonych na podstawie otrzymanych dyspozycji w tym zakresie, o 2.287.300,54 zł;

- **pozostałych dochodów bieżących**, niższych o 926.986,46 zł, z uwagi na realizację w roku 2023 zadania w zakresie dystrybucji węgla, z którego dochody przekroczyły 1,1 mln. zł. Pozostałe dochody wykazywane w tej pozycji oszacowano na podstawie przewidywanego wykonania 2023 roku;

2) dla kolejnych lat objętych prognozą wskaźnik wzrostu dochodów ustalono na podstawie założeń makroekonomicznych, w szczególności wskaźnika CPI oraz przeciętnego wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej, dodatkowo kierując się zasadą ostrożności.

Podatek od nieruchomości, rolny, leśny i środków transportowych

Stosownie do przepisów ustawy o podatkach i opłatach lokalnych, wysokości stawek podatku od nieruchomości nie mogą przekroczyć górnych granic stawek kwotowych ogłoszonych przez Ministra Finansów. Obowiązujące na terenie Gminy Zduny uchwały w zakresie ww. podatków spełniają ten warunek. Różnica między stawkami obowiązującymi na terenie Gminy a stawkami maksymalnymi na rok 2024 wynosi od 30% (dla budynków mieszkalnych) do nawet 100% (dla budynków pozostałych).

Przyjęte do szacowania wielkości wpływów z tytułu podatku od nieruchomości oraz podatku od środków transportowych na 2024 rok zaplanowano wg obecnie obowiązujących stawek, z uwagi na dotychczasowy brak zmian uchwał w tym zakresie. Podatek rolny i leśny ustalono w oparciu o stawki opublikowane przez Prezesa GUS. Stagnacja w zakresie regulacji stawek podatkowych w dłuższej perspektywie czasu może przyczynić się drastycznego ubytku dochodów, stąd dla roku 2025 zakłada się podniesienie obowiązujących stawek i wzrost dochodów z tytułu podatku od nieruchomości o 15%. Konieczność tak istotnej podwyżki stawek jest warunkiem niezbędnym dla zapewnienia dochodów własnych na poziomie umożliwiającym realizację zadań, do których został powołany samorząd.

W latach 2026-2027 zakłada się 3% wzrost a od roku 2028 przewiduje się utrzymanie stałego poziomu wzrostu dochodów podatkowych z tego tytułu o 2,5%, tj. założony dla tego okresu wskaźnik CPI.

Udział w podatkach centralnych

Przy szacowaniu dochodów z tytułu udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych (PIT) oraz od osób prawnych (CIT), dla roku 2024 kierowano się informacją z Ministerstwa Finansów natomiast w latach 2025-2034 wysokość:

- 1) **udziałów w podatku PIT** ustalono w oparciu o wskaźnik wzrostu przeciętnego wynagrodzenia brutto w gospodarce narodowej zakładając dla roku 2025 – 7% wzrostu, dla 2026 r. 6% wzrostu, dla 2027 – 5% wzrostu, dla 2028 – 4% wzrostu a od 2029 r. do końca prognozy 2,5% wzrostu;

Szacunki udziałów w podatku od osób fizycznych są, biorąc pod uwagę wprowadzone zmiany przepisów, obarczone dużym ryzykiem pomyłki. Kalkulując zmiany wpływów z udziałów w PIT wzięto pod uwagę wzrost

wynagrodzeń, jako podstawowej determinanty tej pozycji dochodów.

- 2) **udziałów w podatku CIT** skalkulowano m.in. w oparciu o CPI ustalone dla lat 2028-2034 na stałym poziomie 2,5% a dla lat wcześniejszych tj. 2025-2027 przyjęto 3% poziom wzrostu.

Subwencje i dotacje na zadania bieżące

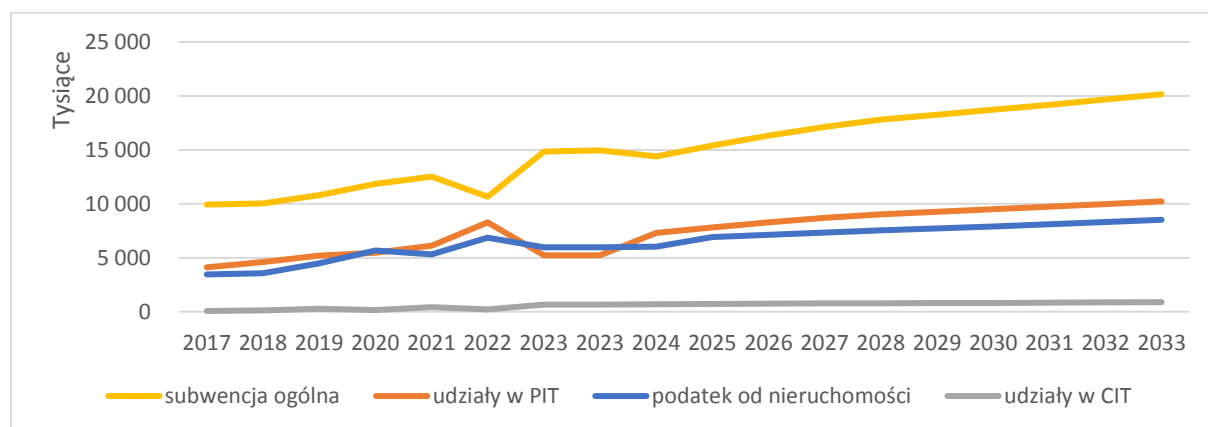
Planowaną kwotę subwencji ogólnej oraz dotacji celowych z budżetu państwa na 2024 rok przyjęto w oparciu o informacje przekazane przez Ministra Finansów oraz Wojewodę Wielkopolskiego. Natomiast w kolejnych latach prognozy założono rok roczny wzrost kwot otrzymywanych dotychczas cyklicznych subwencji i dotacji celowych wg wskaźników kalkulacji udziałów w CIT.

Zakładany wzrost poziomu przyznanej subwencji oświatowej w latach 2025 do 2034 jest jak się wydaje naturalną konsekwencją wzrostu przeciętnych wynagrodzeń w gospodarce narodowej, którym według ostatnich zapowiedzi polityków, ma odpowiadać właśnie poziom wynagrodzeń nauczycieli.

Stąd dla poszczególnych lat przyjęto następujący wzrost subwencji:

- rok 2025 – 7%;
- rok 2026 – 6%;
- rok 2027 – 5%;
- rok 2028 – 4%,
- od roku 2029 do 2034 – 2,5%.

Tendencja kształtowania się w latach 2017-2033 czterech podstawowych dochodów budżetu Gminy Zduny została przedstawiona na poniższym wykresie.

Wykres nr 2. Wysokość subwencji, udziałów w PIT, CIT oraz podatku od nieruchomości Gminy Zduny w latach 2017-2033.

1.2 Dochody majątkowe

Dochodów o charakterze majątkowym nie poddano waloryzacji o wskaźniki makroekonomiczne. Dochody majątkowe, w tym przede wszystkim dochody ze sprzedaży majątku pozbawione są regularności, a ich poziom uzależniony jest od czynników niezależnych, jak np. koniunktura na rynku nieruchomości.

W 2024 roku dochody ze sprzedaży majątku zaplanowano na poziomie 3.968.000,00 zł i dotyczą one sprzedaży gruntu inwestycyjnego o powierzchni blisko 6 ha.

Sprzedaż mienia ma nastąpić również w roku 2025, dla którego wpływy z tego tytułu ustalono na poziomie 200.000,00 zł.

Bazując na informacjach o wykonaniu dochodów majątkowych w poprzednich latach, należy stwierdzić, że zaplanowana kwota jest realna, a sama sprzedaż mienia została zaplanowana przy dochowaniu najwyższej staranności.

Dochody majątkowe wykazane w pozycji 1.2.2 wynikają z zawartych umów lub promes o dofinansowanie w zakresie następujących przedsięwzięć:

- 1) „Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w sołectwie Baszków i Bestwin” – 4.142.560,00 zł;
- 2) „Budowa kanalizacji sanitarnej dla miasta Zduny” – 2.000.000,00 zł;
- 3) „Remont elewacji zabytkowego Ratusza w Zdunach” – 294.000,00 zł;
- 4) „Prace konserwatorskie i remontowe budynku kościoła pw. Św. Jana Chrzciciela w Zdunach” – 875.000,00 zł;
- 5) „Rewitalizacja budynku kościoła pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Baszkowie” – 300.000,00 zł;
- 5) „Budowa hali sportowo-rekreacyjnej wraz z zapleczem lekkoatletycznym i placem zabaw dla osób z niepełnosprawnościami w miejscowości Zduny” - 4.500.000,00 zł;
- 6) „Budowa zaplecza socjalno-sanitarnego i trybuny na stadionie piłkarskim w Zdunach” – 900.000,00 zł;

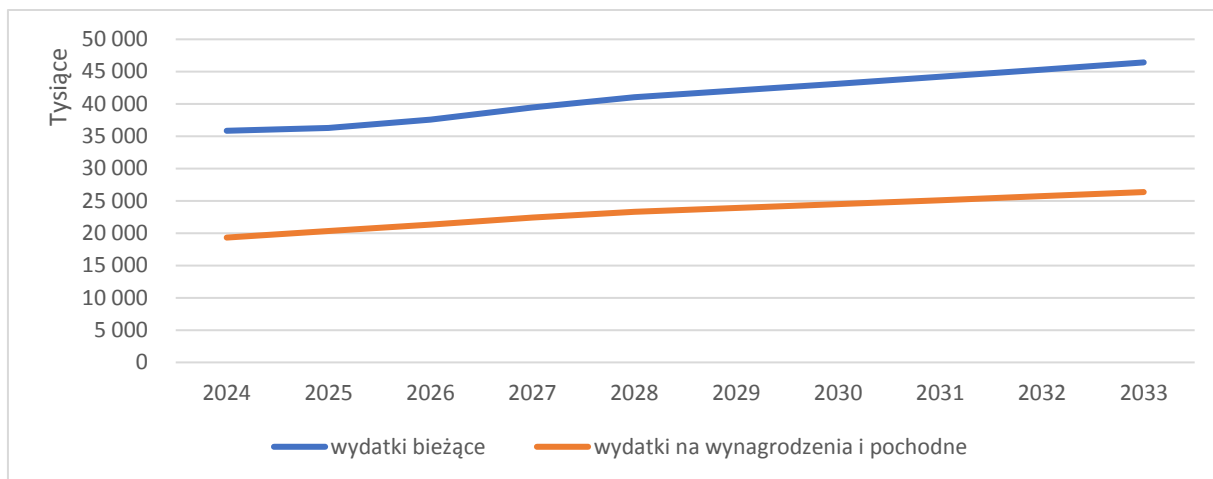
2. Wydatki

Prognozy wydatków Gminy Zduny dokonano w podziale na kategorie wydatków bieżących i wydatków majątkowych.

2.1 Wydatki bieżące

Wydatki bieżące prognozowano w podziale na:

- 1) wydatki na poręczenia i gwarancje;
- 2) wydatki związane z obsługą zadłużenia, w tym odsetki i dyskonto;
- 3) wynagrodzenia i składki od nich naliczane;

Wykres nr 3. Poziom wydatków bieżących i wydatków na wynagrodzenia Gminy Zduny w latach 2024-2033

Zgodnie z założeniami przyjętymi przy prognozie dochodów, dla wydatków bieżących w roku 2024 przyjęto projekt budżetu.

Na rok 2025 założono zwiększenie wydatków bieżących o 1,3%, na lata kolejne o 3,5%, 5% i 4% a od roku 2029 stały rok roczny wzrost o 2,5%. W latach 2025 i 2026 planuje się niższy poziom wzrostu tej pozycji niż zakładany wzrost wynagrodzeń w oświacie, z uwagi na istotny spadek kosztów obsługi zadłużenia, wynikający z regularnej spłaty kredytów i pożyczek oraz wykupu obligacji.

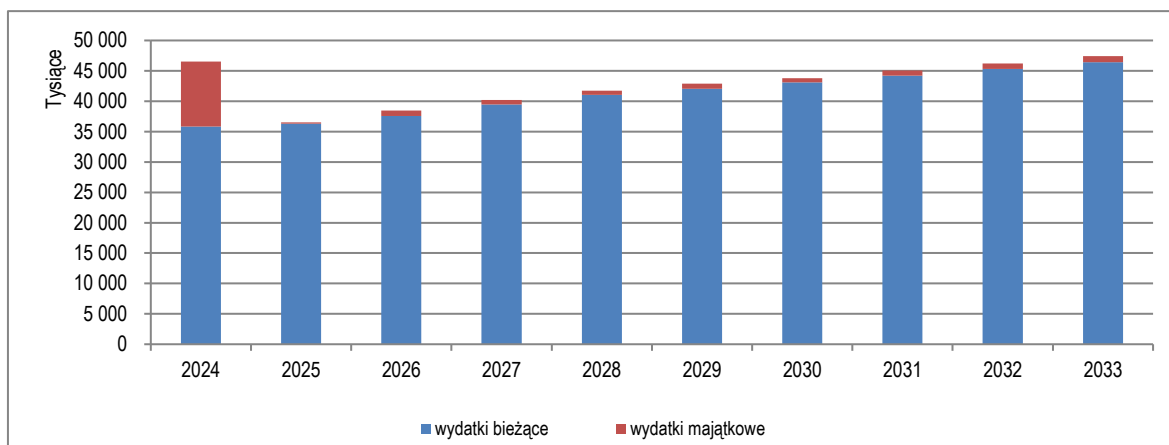
W latach 2025-2033 planuje się nieznaczne ograniczenie wydatków bieżących, zapewniając tym samym możliwość nieustannego inwestowania w majątek gminny z dochodów własnych (nadwyżki bieżące).

2.2 Wydatki majątkowe

Wydatki majątkowe obejmują przede wszystkim przedsięwzięcia inwestycyjne, które ujęto w załączniku nr 2 do Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Zduny na lata 2024-2034. W kolejnych latach wydatki majątkowe zostały zaplanowane tak, aby pokryły pozostałą po spłacie zobowiązań część tzw. wolnych środków.

W załączniku przedsięwzięć ujęte zadania są kontynuacją przedsięwzięć ustalonych w roku 2023.

Poziom wydatków bieżących i majątkowych w okresie 2024-2033 zobrazowano na poniższym wykresie.

Wykres nr 4. Wysokość wydatków bieżących i majątkowych Gminy Zduny w latach 2024-2033.

3. Wynik budżetu

Wynik budżetu w prognozowanym okresie jest ściśle powiązany z przyjętymi założeniami do prognozy dochodów i wydatków. W całym prognozowanym okresie tj. w latach 2024 – 2034 utrzymana została relacja z art. 242 (brak deficytu bieżącego).

Wynik budżetu dla lat 2024 – 2034 przedstawia poniższa tabela.

	Dochody	Wydatki	Wynik budżetu
2024	52 856 910,59	46 532 812,93	6 324 097,66
2025	38 710 699,00	36 510 699,00	2 200 000,00
2026	40 361 825,00	38 489 825,00	1 872 000,00
2027	42 064 267,00	40 192 267,00	1 872 000,00
2028	43 505 253,00	41 742 351,83	1 762 901,17
2029	44 592 885,00	42 892 885,00	1 700 000,00
2030	45 707 707,00	43 813 707,00	1 894 000,00
2031	46 850 400,00	45 028 400,00	1 822 000,00
2032	48 021 660,00	46 199 660,00	1 822 000,00
2033	49 222 201,00	47 436 615,06	1 785 585,94
2034	50 452 757,00	48 487 880,18	1 964 876,82

Tabela nr 1. Wynik budżetu Gminy Zduny w latach 2024-2034.

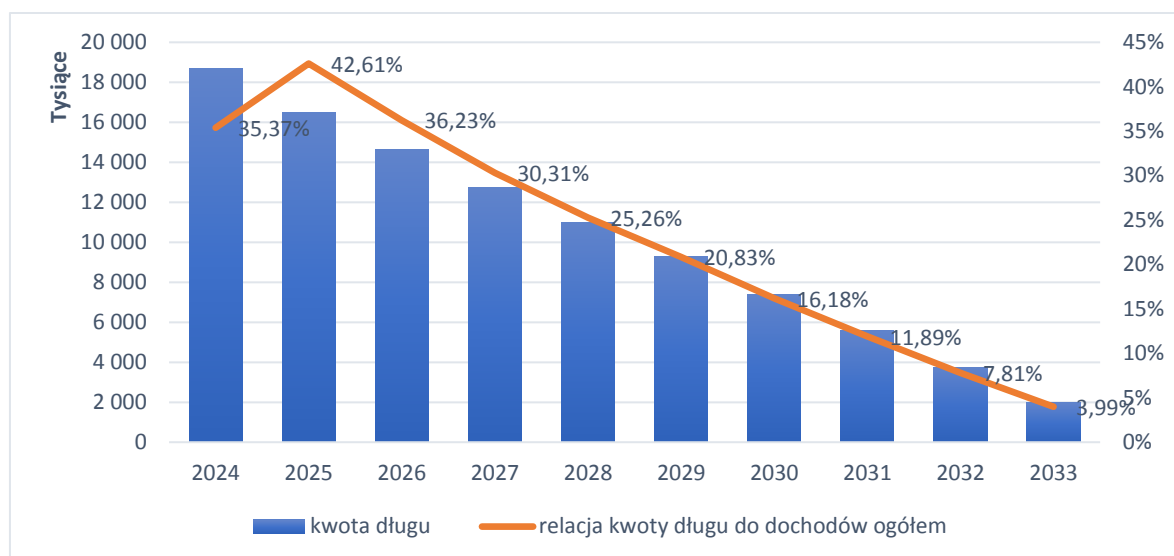
4. Przychody

W roku 2024 nie planuje się przychodów.

5. Rozchody

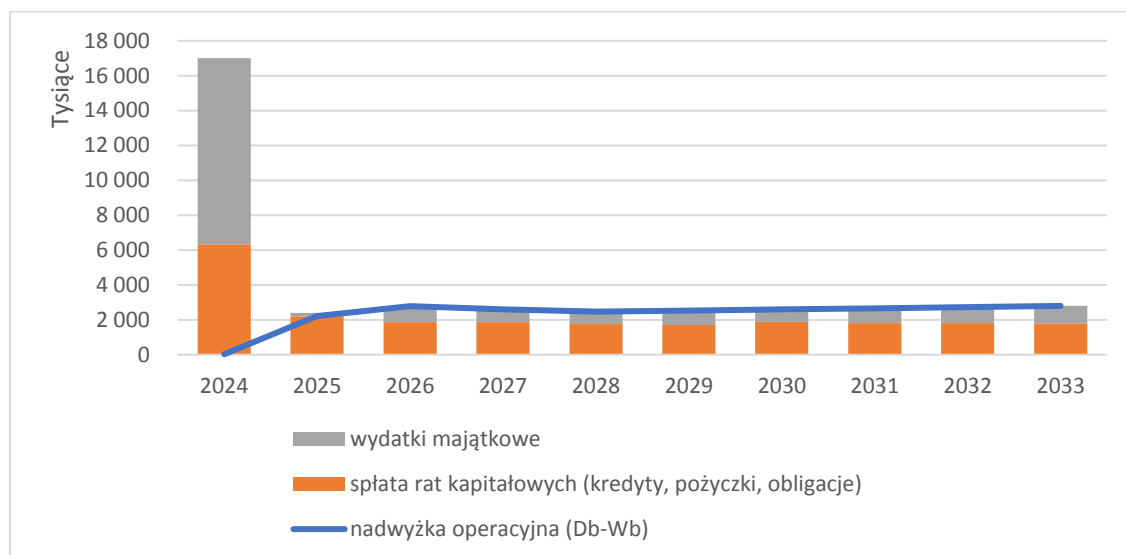
Planowana na dzień 01.01.2024 r. kwota zadłużenia, wpływająca na kształtowanie się wskaźnika faktycznej obsługi zadłużenia, wynikająca z zaciągniętych kredytów, pożyczek i wyemitowanych obligacji wg planowanego wykonania wynosić będzie maksymalnie 25.019.461,59 zł.

Na 31.12.2024 r. wysokość planowanego zadłużenia ma wynieść 18.695.363,93 zł a jego spłata planowana jest do roku 2034.

Wykres nr 5. Relacja kwoty długu do dochodów ogółem w Gminie Zduny w latach 2024-2033.

Splaty rat kapitałowych stanowią spore obciążenie gminnego budżetu, jednak zaciąganie długoterminowych zobowiązań umożliwia realizację wielu inwestycji, przede wszystkim z udziałem środków zewnętrznych zarówno unijnych jak i krajowych, których wykonanie wyłącznie w oparciu o własne środki byłoby niemożliwe.

Wykres nr 6. Stopień pokrycia wydatków majątkowych i splaty rat kapitałowych nadwyżką operacyjną w Gminie Zduny w latach 2024-2033.

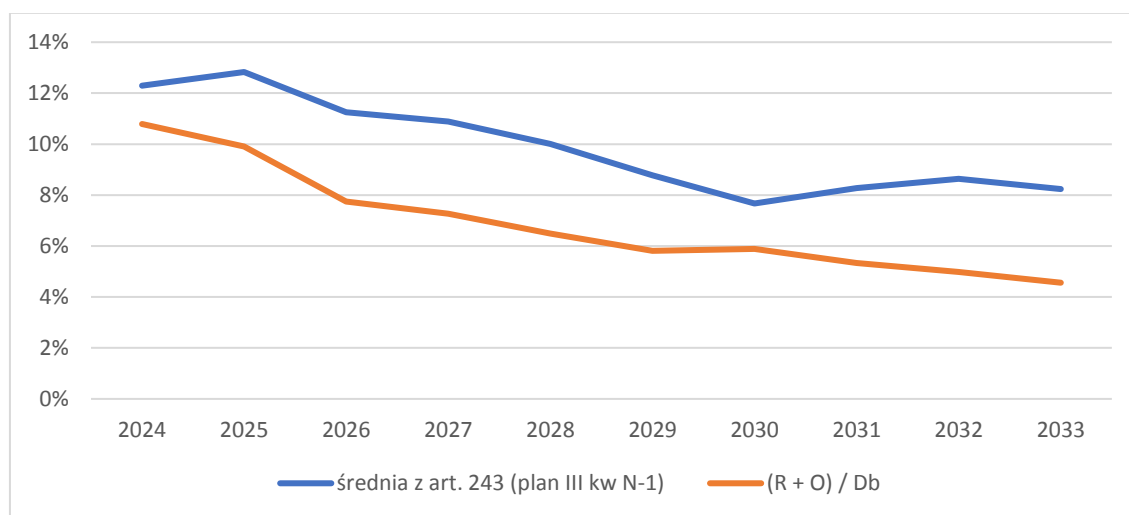
W pozycji 10.6 określającej splaty rat kapitałowych kredytów i pożyczek oraz wykup papierów wartościowych z tytułu już zaciągniętych zobowiązań, nie ujęto splaty kredytów planowanych do zaciągnięcia w roku 2023, a jeszcze nie zaciągniętych.

Na dzień 15.11.2023 r., z planowanych 16.112.560,42 zł przychodów 2023 roku z kredytów, pożyczek czy emisji obligacji, Gmina Zduny ma podpisane umowy zwiększające zadłużenie o 10.495.093,44 zł.

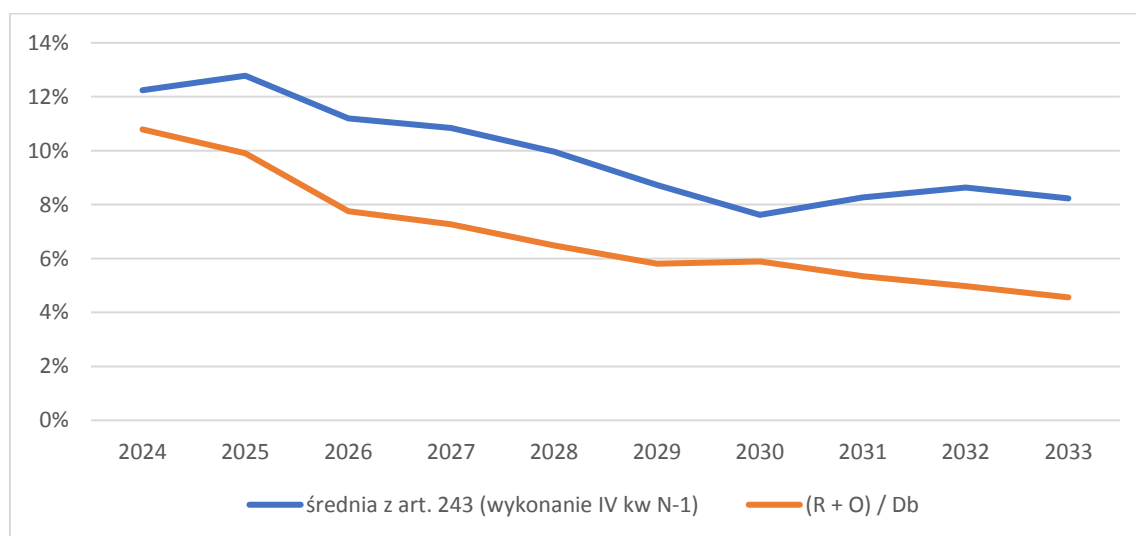
6. Relacja z art. 243 ustawy o finansach publicznych

Zgodnie z art. 243 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych, od 1 stycznia 2014 r. obowiązuje indywidualny wskaźnik zadłużenia dla samorządów. Według przepisów roczna wartość spłat zobowiązań i ich obsługi do planowanych dochodów bieżących budżetu nie może przekroczyć wskaźnika opartego na średniej arytmetycznej z obliczonej dla ostatnich 7 lat relacji dochodów bieżących pomniejszonych o wydatki bieżące do dochodów bieżących budżetu.

Spełnienie wskaźnika w latach 2024-2033, przedstawiają poniższe wykresy:

Wykres nr 7. Spełnienie wskaźnika spłaty zobowiązań dla Gminy Zduny w latach 2024-2033, dla danych w oparciu o plan roku poprzedzającego.

Wykres nr 8. Spełnienie wskaźnika spłaty zobowiązań dla Gminy Zduny w latach 2024-2033, dla danych w oparciu o wykonanie roku poprzedzającego.